

ZASIŁEK STAŁY

Zasiłek stały jest jednym z podstawowych świadczeń pieniężnych przewidzianych w polskim systemie pomocy społecznej. Jego celem jest zapewnienie środków utrzymania osobom, które z powodu wieku lub niezdolności do pracy nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć swoich podstawowych potrzeb życiowych. Świadczenie to ma charakter długoterminowy i jest przyznawane osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, które spełniają ustawowo określone kryteria dochodowe oraz zdrowotnej. Podstawę prawną przyznawania zasiłku stałego stanowi ustawa o pomocy społecznej.

Prawo do zasiłku stałego przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, która jest całkowicie niezdolna do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od obowiązującego kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej. Świadczenie to może

również zostać przyznane osobie pozostającej w rodzinie, jeżeli jest całkowicie niezdolna do pracy, a dochód zarówno tej osoby, jak i dochód przypadający na członka rodziny nie przekracza ustawowych kryteriów dochodowych. Całkowita niezdolność do pracy oznacza posiadanie odpowiedniego orzeczenia wydanego przez właściwy organ rentowy lub zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, potwierdzającego niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej.

Przy ustalaniu prawa do zasiłku stałego organ pomocy społecznej bierze pod uwagę sytuację dochodową osoby ubiegającej się o świadczenie. Dochodem są wszelkie przychody pomniejszone o należne składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz podatek dochodowy. Ośrodek pomocy społecznej dokonuje szczegółowej analizy sytuacji materialnej, rodzinnej i zdrowotnej wnioskodawcy. W tym celu przeprowadzany jest rodzinny wywiad środowiskowy, którego celem jest ustalenie rzeczywistej sytuacji osoby ubiegającej się o pomoc.

Wysokość zasiłku stałego zależy od różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem osoby lub rodziny. Oznacza to, że im niższy dochód osiąga osoba uprawniona, tym wyższa może być kwota przyznanego świadczenia, jednak nie może ona przekroczyć maksymalnej wysokości określonej w przepisach prawa. Jednocześnie ustawodawca przewidział minimalną wysokość zasiłku, aby świadczenie miało realne znaczenie dla zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych beneficjenta.

Postępowanie w sprawie przyznania zasiłku stałego rozpoczyna się od złożenia wniosku do właściwego miejscowo ośrodka pomocy społecznej lub centrum usług społecznych. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające dochody, sytuację rodzinną oraz dokumentację dotyczącą stanu zdrowia i niezdolności do pracy. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ wydaje decyzję administracyjną określającą prawo do świadczenia, jego wysokość oraz okres, na jaki zostało przyznane.

Zasiłek stały jest finansowany z budżetu państwa i stanowi zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminy. Oznacza to, że środki przeznaczone na wypłatę świadczeń pochodzą z budżetu centralnego, natomiast bezpośrednią obsługą świadczeniobiorców zajmują się jednostki organizacyjne pomocy społecznej działające na szczeblu lokalnym. Rozwiązanie to ma zapewnić jednolite stosowanie przepisów na terenie całego kraju oraz zagwarantować osobom potrzebującym dostęp do niezbędnego wsparcia.

Znaczenie zasiłku stałego w systemie zabezpieczenia społecznego jest szczególnie istotne w przypadku osób starszych, niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych, które nie posiadają prawa do emerytury, renty lub innych świadczeń pozwalających na samodzielne utrzymanie. Dla wielu beneficjentów świadczenie to stanowi podstawowe źródło dochodu umożliwiające pokrycie kosztów żywności, leków, opłat mieszkaniowych oraz innych niezbędnych

wydatków związanych z codziennym funkcjonowaniem.

Należy podkreślić, że zasiłek stały jest elementem szerszego systemu pomocy społecznej, którego zadaniem jest przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Oprócz wsparcia finansowego osoby korzystające z pomocy społecznej mogą uzyskać również pomoc w formie usług opiekuńczych, pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego czy świadczeń niepieniężnych. Dzięki temu pomoc państwa nie ogranicza się wyłącznie do przekazania środków finansowych, lecz obejmuje także działania zmierzające do poprawy jakości życia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Zasiłek stały pełni zatem ważną funkcję ochronną i socjalną, stanowiąc gwarancję minimalnego poziomu bezpieczeństwa ekonomicznego dla osób, które z przyczyn od siebie niezależnych utraciły możliwość zarobkowania. Jest wyrazem realizacji konstytucyjnej zasady solidarności społecznej oraz obowiązku państwa do wspierania osób najbardziej

potrzebujących, które bez pomocy instytucjonalnej nie byłyby w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych.

autor:

Katarzyna Turbiarz